

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intéendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intéendő a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Gazdasági egyesületünk.

Gazdasági egyesületünk újjáalakulása óta folyó hó 19-én tartotta első közgyűlését. Sok teendője volt ennek a közgyűlésnek, a tudósítást más helyen közöljük; itt inkább a megkívántató kritikára szoritkozunk.

A közgyűlés egész lefolyása, ennek minden momentumai bizonyosságot tett arról mindenk előtt, hogy gróf Serényi Béla hivatásának magaslatán álló férfi, a ki felfogta a követendő czélt és a kiválasztandó eszközöket.

Meggyőződünk arról is, hogy szerencsés kézzel választotta meg titkárát, a ki tehetséges munkatársa a nagy küzdelemben.

Az elnök programbeszédéből végre megismertük eszelekvésének fő mozgató elveit és az elnöki jelentés útján bámulhattuk, hogy mennyit valósított meg ő már a különféle elvekből és mennyire kecsesgató jövövel indul fejlődésnek az újonnan alakult gazdasági egyesület.

Ajánljuk is az elnöki jelentést minden gazda figyelmébe, és megvagyunk győződve, ha még eddig nem volt az egyesület tagja, sietni fog ebbe a derék egyesületbe belépni.

A program egyébként oly sokoldalú, hogy alig lehet ahhoz valamit hozzátenni.

De a közgyűlés folyamán lett mégis két hatalmas eszme felvetve, egyik az, hogy a községi szövetkezetek minél jobban felkaroltassanak, és a másik, hogy Rimaszombatban a mezőgazdák részére nyílt raktárak állíttassanak fel.

Mind a két eszme hatalmas erőt rejt magába a fejlődésre, mert a társadalom felvirágoztatására szolgáló elemekből van alkotva.

Mi ezt a két felvetett eszmét nem tudjuk elég melegen felkarolni.

De egyuttal rámutatunk itt arra is, hogy

mindkét czél könnyen elérhető, ha reális alapot nyerend.

Szerintünk ezen két czél biztos kézzel csakis úgy váltható meg, hogy egy pénzügyi intézetet közevetve jár el a gazdasági egyesület.

Az eddig létező pénzügyi intézetek programjában nincs benne az efféle vállalkozás, míg ellenben az újonnan alakult „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank” munkakörébe venni ígerte a szövetkezetek felkarolását és terménycarnokok útján a nyereségre való előlegezést.

Nincs tehát más hátra, mint ezen pénzügyi intézettel a tárgyalásokat megkezdeni a kivitel tekintetében.

Természetes, hogy egy ilyen nagyszabású alkotást nem lehetne megvalósítani egy délutáni értekezés kapcsán, de biztos, hogy következetes kitaró munka mellett meg lehet majd találni azt a keretet, a melybe a pénzügyi intézet és a gazdasági egyesület behelyezze azokat az alapokat, a melyeken az új intézmények felfognak épülni.

Vegyük csak először a szövetkezeteket. Ezek életképes fennállásához kell, hogy egy pénzügyi intézettel legyenek belső kapcsolatban, s mintegy ennek aegise alatt jöjjenek létre és fejlődjenek tovább, mert különben önmagukra utalva, erő hiányában elfognak posványosodni, megfognak bukni és még nagy megrázkódásokat okozni a gazdák között.

Ezt alig kívánna valaki.

A raktár-intézménynél még plausibilisebb a pénzügyi intézet közreműködése.

Alig képzelhető el, hogy miképpen lenne képes a gazdasági egyesület egy közraktárt felállítani és a pénzügyi érdekekkel kielégíteni egy pénzügyi intézet nélkül. Az új pénzügyi intézet már alapszabályai-
ban is felvette az ily irányú működést, nem kell

tehát más, mint az egy czélra vezető törekvéseket egyesíteni.

Gazdasági egyesületünk így mélyreható alkotásoknak lehet kiindulója.

Kíváncsian lessük, vajjon a kimondott jelszó mily irányban és mennyire lesz felkarolva?

Az eddigi sikerek a legjobb reményt engedik táplálni, s nincs kétségünk, hogy az eszmecsere a részleges kivitel iránt csakhamar meg fog indulni.

Gazdasági egyesület közgyűlése.

A gömörmegyei gazdasági egyesület f. hó 19-én tartotta közgyűlését a vármegyeháza nagytermében.

Az egyleti tagok zsutolóság megtöltötték a nagytermet és zúgó éljenzéssel üdvözölték a belépő elnököt, gróf Serényi Bélát.

Gróf Serényi Béla elnök ezután magvas programbeszédben fejtegette nézeteit, majd lelkes szavakkal terjesztette elő jelentését a következőkben:

Tisztelt közgyűlés!

Múlt évi március 29-én Tornallyán tartott közgyűlés a gazdasági egyesület jelenlegi elnökségét megválasztván, mindaddig, míg az egyesület rendszeres igazgató-választmányát megalakíthatja, az egyesület tetteles működésének megkezdését, belügyeinek rendezését és az ügyvitel teendőit az ugyanakkor megválasztott 14 tagú végrehajtó-bizottságra ruházta. Ehhez képest van szerencsem megbízatásunkból folyó eljárásunkról és annak eredményéről alábbiakban tisztelettel beszámolni.

Elnökség a közgyűlés által rendszeresített titkári állásra pályázatot hirdető, a pályázók közül Kovács Albert okleveles gazdász, gróf Almágyi-féle sarkadi uradalmi gazdatiszt, mint teljes elméleti és gyakorlati mezőgazdasági ismeretekkel rendelkező egyén, lett egy bizonyítványai, mint ajánlatai után, titkárrá kinevezve. Aki állását 1896. évi július 1-én, az ettől számítandó illetményekkel elfoglalta.

A titkár kinevezetésével az egyesület újra szervezése és működésének megkezdése azonnal munkába vétetett.

Szekeres embereket szólítottak meg, a mezőn dolgozókat Hajesi Márton oda kiállította magához. Egyiktől kérdezett, a másikat korholta, a harmadiknak parancsolt. Itt messze köröskörül ők voltak az urak. Mező, kazal, gulya és nyáj az övék. A mi ezen a környéken eladásra került, azt Hajesi Márton szokta megvenni.

Gyermekek nem volt, csak pénzök s egy csomó atyafiság, mely messze földről is el-eljött, hogy meglátogassa őket, nehogy elfelejték, hogy ők is élnek. A ki azt várta, hogy a gazdag Hajesitől még segítséget is vihessen haza, nagyon csalódott. A láda kulcsát az asszony őrizte, s a mi az ő kezébe jutott, nagyon meg volt őrizve.

El is lehetett fásulni, mikor az a sok atyafi mindig írta a leveleket, mindig mutatkozott, néha olyan csapatosan, mint a darvak.

Hajesi Mártonné azonban elszoztatta őket. Most már évek óta nem alkalmatlankodnak.

Harminez szentendeje mult már, hogy együtt fáradoznak. Mikor összekerültek, szegények voltak. Zsuzsa egy tehenet s egy pár tyukot hozott a házhoz. A tejet, turót, tojást maga vitte be a városba a piacra; azután vitt még később apró marhát is. Hajesi Márton maga megbirta művelni a földjét az asszony segítségével. Így éldegéltek. Még a házat is kiadták, maguk a padláson húzták meg magokat.

Három esztendő mulva meglátogatta őket a Hajesi Márton bátyja, a ki jegyző volt egy tisztántuli faluban. Csak begyűlést látott. Este Zsuzsánna jól hallotta, mikor a tornácra a jegyző azt mondta ösesének:

— Látod, látod . . . Nem akartál semmit tanulni. De annyi mégis a fejedbe mehetett volna, hogy házassággal is segíthet magán az ember. Köntés Maris nem volt már épen fiatal, de jól megvetette volna a fejed alját.

Hajesi Mártonné megjegyezte magának ezt a beszédet. Aztán ő csak járt a piacra ezentul is és ott szorongtak egyetlen szobában. Senkivel jó barátságot nem tartottak, mert nem is érték rá. Föld, jószág, béres, eseléd szaporodott. Azokra nagyon kellett vigyázni. A kis házban már el nem fértek, hiába építettek hozzá istállót, színt, ólat. Padlás, kamara, pincze nagyobb kellett. Vettek is egy nagy kőházat.

Az asszony azonban sehogysem érezte jól magát benne. Először is fölszedette a pádimentumot. Ő nincs ahhoz szokva, nem tud rajta járni. Földes szobában élt mindig; és nem bír el lenni a nélkül, hogy minden szombat maga ne tapassa ki. A vaskemenczétől pedig va-

TÁRCSA.**Töltsetek bort!...**

Töltsetek bort, jó barátok,
Im kezembe a pohár!
Hadd legyen derült ez egyszer
Mint mezőn a kis madár
Tölem a bú messze szálljon,
Máshol leljen laktanyát;
Felhő se borítsa többször
Éltem fényes csillagát!

Nosza rajta, jó barátok,
Töltsetek bort, hadd igyam!
Nem tágitok most az egyszer,
Míg le nem csipem magam,
Volt részem búban elégszer,
Tán sokat is könnyezem;
Lengjen részegítő mámor
Tört szívem sajgó sebén!

Milljom átok, szomszujhozom!
Töltsetek bort szaporán!
Esztelenség volna folyton
Sírni éltém hajnalán.
Elfeledni multam álmát,
Ez legyen csak óhajom;
Kaczagjon szemembe, aki
Hallja többször sóhajom!

Vig datát zenegjen ajkunk,
Üssük össze a pohárt!
Addig szóljon a hegedű,
Míg egy árva hangot ad!
Szenvelés hazug könyűje
Ne borítsa a szemem . . .
Lássatok borongás helyett
Kedvtől egyszer részegen!

Paal Gyula.

Paraszt végrendelet.**)

Hajesi Márton vagy a felesége ha bementek a városba, mindig akadt dolguk a takarékpénztárnál vagy a közjegyzőnél és a maguk ügyvédjénél. Takarékoskodtak, és porlekedtek s mindenki tudta, hogy mit érnek.

Hanem most az egyszer, a mint az asszony az úralval együtt kijött a közjegyzőtől, a kapu alatt egyszerre elkezdte törölgetni a szemét, s majd meg az sem volt elég, hanem neki fordult a falnak, úgy zokogott. Hajesi Márton csak nézte a szurós szemével. Az ő felesége nem szokott siránkozni, de még ő magának sincs hozzá természet.

— Mire való ez a sirás? — kérdezte türelmetlenül. Ha az ember testamentumot tesz, azért még nem hal meg rögtön. Te akartad Zsuzsánna, hogy írásba tegyünk. Hát megvan. De ha megbántad, azon is segíthetünk. Nekem az is mindegy. Nem valami nagyon sietek magam se a koporsó felé, kedvem sincs hozzá. Széttéphetjük az írást.

Az asszony hirtelen kitörülte a szemét s fölemelte esontos képét a faltól.

— A világejrt se tépjük szét! — szolt nyers és határozott hangon. — Csak az jutott eszembe, hogy mennyit fáradoztunk együtt és most hányan lesik a halálunkat, mert összekuporgattunk valamit. Most már nyugodt vagyok.

Szóltanul ment tovább a paraszt házaspár. A takarékpénztárnál az embernek még dolga akadt. Az asszony pedig az alatt bement az ügyvédhez, aki nagyon szívesen fogadta.

— Megint a végrendeletéről akarok valamit kérzeni a tekintetes urtól, — kezdte az asszony. — Az most már rendben van. A mink van közös kereset. Én is aláírtam a végrendeletet. Azt mondja meg a tekintetes ur, hogy rendben van-e most már? Ha én meghalnék az uram sem változtathatná meg?

Az ügyvéd szépen elmondott mindent, a mit tudni akart és Hajesi Mártonné megnyugodott.

Egy rázós, esörömpölő szekeren utaztak haza, de két jó ló volt befogva. A mint kiértek a mezőkre Hajesi Márton meg a felesége mindig nézettek jobbra-balra.

*) Mutatvány Kazár Emilnek az „Athenaeum Olvasótára” című irodalmi vállalat 5-ik kötetét képező „Össze-vissza” című elbeszéléseiből. — A pártolásra érdemes vállalatot ajánljuk olvasóink figyelmébe. — Egy-egy kötet ára 50 kr.

Elnökség által összeállított a jövőbeni működésének programja, s az 1896. évi július hó 17-én tartott vármegyei közgyűlésen a vármegye közgyűlése elbetejesztetett. Ugyanezkor kimondatott a végrehajtó-bizottság azon határozata is, hogy a dolog természetéből folyólag továbbra is érvényben maradó 63 régi alapító-tagok közül — melyeknek esetleges kamat-hátrányai szintén töröltetnek, — az egyesületbe belépni öhajtó évdíjas tagok számára 1896. évi július 1-től számított 6 évre új ciklus nyitott. A vármegyei közgyűlés még egyrészt örömmel vette tudomásul az egyesület újraszervezését és céltudatos munkaprogramját, addig a járási főszolgabíráit, mint a városok előjáróit felhívta, hogy a gazdasági egyesületet a tagszerzés munkálataiban hathatósan támogassák. És habár e hivatalos felhívás nem minden járásban vezetett kellő eredményre, kikell emelnem a rimaszécsit, melynek községei néhány kivétellel ma már egyesületünk tagjává lett, valamint a rozsnóit, melyből a községeknek több mint fele a tagok között van.

Ezzel egyidejűleg ugyancsak tagszerzés céljából egyesületünk titkára csaknem az egész vármegye területét beutazta. A megyei lapokban közzétett felhívások pedig a kinyomtatott programmal együtt, a vármegye területén mezőgazdasággal foglalkozó, vagy aziránt érdeklődő községeknek több mint 1000 példányban küldetett szét. Az egyesületi elnökség által kellőképp indokolt kérvényekben kerestettek meg továbbá a vármegye mindazon nagyobb birtokosai, intézeti vagy testületei, melyek az egyesületnek mindaddig alapító tagjai nem voltak. S általában e tekintetben minden irányban a legmesszebb menő akció lett a gazdasági egyesület által kifejtve; s ha ezt megillető siker nem is jutalmazta, az egyesületi tagjainak száma 1896. évi december 31-ig, a 63. régi alapítótagon kívül ujonnan jelentkezett 14 alapító, 71 5 frtos, 83 2 forintos taggal együtt: 231-re emelkedett.

A tagszerzés körül elért eredményekkel kapcsolatosan, örömmel jelentem a tisztelt közgyűlésnek, hogy vármegyénk kiválóbb birtokosai a nagyhorderejű ügyet megillető áldozatkészséggel támogatták egyesületünket, ezek közül gróf Andrássy Dénes ő méltósága, Hodinka Mihály uradalmi kormányzójának lelkes közbenjárására 10.000 koronás, Posch Gyula megyei birtokos pedig 500 koronás alapítvánnyal járultak egyesületünk anyagi támogatásához. Mely tényekből folyólag tiszteletteljes kérésem odairányul, hogy jelen gyűlés folyamán Posch Gyula urnak az általa tett alapítványairól, valamint Hodinka Mihály urnak készséges közbenjárásáért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék; míg Andrássy Dénes ő méltóságát a vidéki gazdasági egyesületek történetében páratlanul álló áldozatkészségének elismerésül, gazdasági egyesületünk örökös tiszteletbeli tagjává válassza meg s ugy ezen körülmény, mint a közgyűlés hálás köszönete az egyesületi elnökség által aláírt okiratban hozassék ő méltósága tudomására.

Gazdasági egyesületi tagok gyűjtésével egyidejűleg annak működése is megkezdett. És egyrészt, hogy a mielőbb nyújtható tetteges előnyök által a kisgazdák község és a gazdasági egyesület között közelebbi összeköttetés létesíthessék, másrészt pedig, hogy a sorvetőgépek sokoldalú előnyei a kisgazdák által élvezhető és megismerhető legyen, egyesületünk három drb 11 soros Moson-Drill sorvetőgépet vásárolt s azt egyes községeknek, a tagokul beiratkozott gazdaközönségnek bizonyos napi használati díjért munkába adta. — E mellett a gazdaközönség kiesinyben való műtrágya szükségletének fedezéséről is a legelőnyösebb gondoskodni öhajtván, Putnokon felállított műtrágyarakarban a leghasználatosabb minőségű műtrágyákból 200 mmázsát raktározatott.

Hogy pedig a gazdaközönség gazdasági gép- és eszközszükségeit egyrészt kipróbált és megbízható forrásokból, másrészt a lehető legjutányosabban kielégíthető legyenek, számítva az egyes cégek által nyújtható engedményekre, Khüne, Bächer, Hoffer és Srane, továbbá Boross és Szallay I. rendű cégekkel oly értelmű egyez-

mények kötöttek, mely szerint az egyesületi tagok 10—20%-ig terjedő engedmény és kivánatra hosszabb időre szóló részletfizetésben részesíthetők.

Ami pedig az egyesületnek a mezőgazdasági bizottságok körüli vállalkozását illeti, e tekintetben már a múlt félévben is bizonyos fokú tevékenységet fejtett ki. Több ízben megvizsgáltatott az állattörvények fellepte alkalmával foganatosítandó intézkedések végrehajtása s a mutatózó hiány vagy rendellenesség illetékes helyen bejelentetett.

Az 1896. évi VI. t.-cz. értelmében kezdeményezett a phylloxera által elpusztított szőlőterületek felújítására adandó kölcsönök igénybe vétele, s ezen körülményre az összes illetékes községek felhívtak, véleményes jelentés tétetett a putnoki hegyközség szervezési szabályzatával. — Végre pedig a kopárterületek befásítására engedélyezett ingyenes esemetékhöz való jutás is kezdeményezve lett.

Nagy súly fektetett az egyesületnek a közvetítés terén kifejtendő működésére; már a múlt félévben nagyobb mennyiségű vetőmagvak, műtrágya, több ízben gazdasági gép és eszközök, valamint erőtakarmányművek lettek beszerelve. Minden az egyesület által közvetített üzletről pontosan tájékoztató forgalmi napló vezetett, annak adataiból kiűnik, hogy a tagok számára forgalmazott anyagok értéke 1896. évi december 31-ig 3539 frt 19 krt tett ki.

Az egyesület ügymenetét érintő levelezések, hivatalos átiratok és ügyiratokról megfelelő rovatossággal bíró *iktatókönyv* vezetett, mely szerint múlt félévben 784. iktatói szám alatt elintéztet nyert 1651 ügydarab.

Az egyesület vagyoni állapotát, melyet a folyó hó 2-án megtartott végrehajtó-bizottsági gyűlés pontosnak talál, jóváhagyni kérek.

A mi pedig az egyesület folyó és belügyeinek rendezését illeti, erre nézve elnöki értekezések és bizottsági gyűlések a szükségeshez képest lettek tartva.

Egyesületünknek az országos mozgalmakban való részvételére nézve, tisztelettel jelentem továbbá, hogy egyesületünk magát az orsz. IV. gazdakongressuson 6 tagja által képviselte s míg egyként a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének évi 50 frt tagdíjjal rendes tagjává lett, addig a kongressusnak az érdekképviseletre vonatkozó határozatait is magáévá tette, mely körülmény a jelen gyűlés elé elfogadás végett beterjesztett egyesületi alapszabályok módosításában nyert határozott kifejezést.

Egyesületünk minden mozzanatáról egyébként a „Gömör-Kishont” és „Rozsnói Híradó” megyei lapokban számoltunk be, különös súlyt fektetvén arra, hogy tevékenységünket az időnként szétküldött felhívásokon kívül a közönséggel ez uton is megismertessük.

A midőn ezekben a múlt félévről szóló tiszteletteljes jelentésem előterjeszteni szerencsém volt, egyrészt ez évből működésünk programjának ismertetése, másrészt a május hó 2-án tartott bizottsági gyűlés által megállapított költségvetés indokolása céljából az egyesület működését van szerencsém a következőkben körvonalazni.

Ismerve vármegyénk kulturális és mezőgazdasági viszonyait, a nagyobb nemzetgazdasági eszmékkel való foglalkozás mellőzésével, működésünket ez évből is a lokális érdekek szolgálatára s ezzel vármegyénk mezőgazdasági viszonyainak sikeresebb előmozdítására kívánunk fordítani. Ehhez képest a közvetítés minél szélesebb alapokra fektetése mellett két oly fontos tényezőre fektettünk főszólyt, mely nevetünk szerint a mezőgazdasági lag való sikeres előhaladás legbiztosabb alapfeltételei középe. Az egyik a gazdasági ismeretek lehető fokozatos terjesztése; másik az állattenyésztésünk céltudatos istapolása s ezzel kapcsolatban a jobb gazdasági rendszer fokozása.

Hogy az előbbeni célznak a lehetőségig megfelelőhessünk, egyesületünk titkára a tél folyamán gyakran kereste fel az egyes községeket s a gazdákkal együttesen

felé. Nem tudta elfelejteni, a mit a fiu apja mondott egyszer ő róla.

Azután neki is voltak atyafiai. Az a szegény Trézsi, az ő testvére a négy gyermekével. Messze Erdélyben élnek. Az apjuk vasúti raktárnál kereste a kenyerét, a míg össze nem zuzta a jobb karját; akkor aztán nyomorúságba jutottak.

Egyszer Trézsi is fölkereste a gazdag nénjét, akkor éppen, mikor az urát a nagy baj érte. Hajsiné összeszedett a számára avult ruhákat, füstölt húst, szappant, azt adta oda a szegény asszonynak.

— Köszönöm Zsuzsa, — szólt az könybe lábadt szemekkel, ez is nagyon ránk fér.

Zsuzsa befogatott neki, a mi nagy szíveség volt tőle, s úgy küldte el a vasúthoz. No meg a vasúti költséget is oda adta neki. De a mint eltávozott az udvarról a szekér a hűgával, Hajsinét egyszer csak meglepte valami.

— Hát a saját vérembelit se segítem?
Hirtelen befogatott a másik szekérbe, utána ment, s még utól érte.

— Trézsi elfelejtettem valamit átadni. Nesze.

Mi volt, mennyi volt, senki sem tudta. Zsuzsa sose beszélt róla az urának. Hátha még ez is a saját vérei felé fordulna.

De most már itt van az ura fajtája. annak a kevély jegyzőnek a fia. Az ide ült, hogy közel legyen, akármi történik. Az itt már bele akar tanulni mindenbe, s várja, hogy rászakadjon a vagyon. Hajsiné Márton dicséretét is.

Zsuzsa pedig azt gondolta, hogy még is előbbre való a saját vérelje.

A paraszt kettőhöz ragaszkodik: A földhöz és a vérehez. Földjétől, házatól csak a szerencsétlenség tépheti el. Ha árvíz vagy tűz a szerencsétlenség, avval megküzd. A véret pedig nem hagyja, habár nem is mindig szereti. De sokat tart az atyafiságra, s ha megszereti, indulatosan szereti.

Hajsiné Mártonné az ura atyafiaitól kezdte féltetni a maga atyafiait. Ez a sivár paraszt asszony csak azért szerette meg Trézsi családját, mert az ura bátyját gyűlölte. Egy pár esztendő óta már gyakran küldözgetett egyet-mást Erdélybe, sőt leveleket is.

Gyuri sokat szenvedett tőle, de bámulatosan tűrte. Egyszer azonban vége szakadt türelmének.

— Márton bátyám, — szólt akkor Gyuri. — én

tartott értekezleteken sok hasznos és gyakorlati értékű kérdések lettek megbeszélve, sőt 4 községben a gazdaközönség fokozódó érdeklődése mellett, rendszeres gazdasági ismeretterjesztő előadások is tartottak.

A másik fontos tényező elérhető céljából a földmívelésügyi minisztériumtól egy tenyészállatalap létesítését kérvényeztük. A földmívelésügyi miniszter ő nagyméltósága készséggel méltányolta kérvényünket s míg egyrészt egyesületünk folyó évi ügyviteli kiadásaira 1000 koronás államegélyt adományozott; addig megbízta gazdasági egyesületünket a községek számára kiosztandó tenyészállatok közvetítésével s habár az idén főleg a községek szokatlansága vagy talán az előjárók közönye folytán későn érkezett kérvények nem is voltak kellő időben elintézhetőek, mégis 16 vármegyei község számára 15 db piros-tarka és 7 drb magyarfajta bikának 40% engedmény és 3 féléves kamatmentes törlesztés mellett való kiosztása folyó hó elején teljes pontossággal megtörtént, valamint ezenkívül 14 tenyészkan kiosztására szóló miniszteri engedély kilátásba helyeztetett. Jövőre nézve pedig biztos reményünk van, hogy a községi tenyészállat-szükségletek tömegesebben és idejekorán lesznek fedezhetőek, s ezzel kapcsolatban a vármegyei jobb tenyészetekből kikerült apaállatok értékesítésére is kedvező tér nyílik.

Mint hogy pedig a kiosztott tenyészállatok kifogástalan egyedek és kiváló fajta tulajdonaiknál fogva, nézetünk szerint a köztenyésztés emelését és értékesebbé tételét különösen elősegíteni fogjuk, indítványozom, hogy Pirkner János állattenyésztési országos főfelügyelő urnak, vármegyei köztenyésztésünk érdekében tett hasznos és készséges közreműködéséért köszönet nyilvánítsassék.

Örömmel konstatálhatom továbbá, hogy az egyesületnek a közvetítés terén kifejtett működése folyó évből már fokozottabban igénybe vétetett.

Forgalmi kimutatásunk szerint 16000 frtot megközelítő összegben szereztünk be gazdasági szükségleteket, melyek közül 5000 frt árú vetőmag, 3000 frt árú gép és eszköz, 3000 frt árú tenyészállat és 4000 frt árú egyéb gazdasági szükségletet talált fedezetet. A tagok száma ez évből szintén lényegesen emelkedett, amennyiben a múlt évi 231 létszám ma már 78 alapító, 93 5 frtos, 135 2 frtos és 36 1 frtos taggal 341-re emelkedett.

Progresszív fokozódó ügyvitelünk mellett tanuskodik továbbá az is, hogy egyesületünket érdeklő ügyek elintézésének iktatói száma már eddigelé is meghaladta az 1250-et; mely számok alatt érkezett 400 és elküldetett 2000 felüli ügydarab. Ezek közül tekintélyesebb számban vannak képviselve a miniszteri átiratok s fontosabb okmányok.

Mindezek után örömmel konstatálhatjuk, hogy vármegyénk egy sikeresebb jövő előtt áll, melynek mielőbbi biztos elérhető céljából, appellálva vármegyei közönségünk minden nemes közügy iránti hazaifas támogatására, egyesületünket az eddigienél általánosabb és fokozottabb érdeklődésébe ajánlunk.

A jelentős óriási nagy hatást tett a jelen voltak között, és ennek hatása alatt kért szót.

Hanay Zoltán, ki indítványozta, hogy gróf Serényi Bélának az eddig elért fényes sikerekért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék, mit lelkes éljennel fogadott el a közgyűlés.

Ezen kívül elismerést szavazott a közgyűlés Kovács Albert titkárnak és a végrehajtó bizottságnak.

Hanay Zoltán indítványára gróf Andrássy Dénes tiszteletbeli elnöknek választott meg.

Török Bálint a községi szövetkezetek szervezését ajánlja, mire

Gróf Serényi Béla elnök találó szavakban mutat reá, miszerint a gazdasági egyesület szervezetében bent van a szövetkezeti eszme és ennek alapján annak megvalósítására fog is törekedni.

Hámos László indítványára Farkas Ábrahám a létenyésztési bizottság tiszteletbeli elnökévé választott.

mint eseléd érdemlem itt meg a kenyeremet. Két-három eseléd helyett is akad dolgom, pedig atyafi is volnék. Nénemasszonynak is vannak atyafiai, mért nem vagyok én azokhoz hasonló?

Igen, Gyuri, a ki igazán szemes volt, jól tudott mindent. Látta a vasútra küldözött ládákat.

Hajsiné elszápadt, a szó torkán akadt. E helyett elkezdett zokogni. Hajsiné Márton semmit sem értett.

— Evvel a fiuval nem leszek többé egy fedél alatt! — kiáltott végre Zsuzsánna. — Szedd össze magad és menj. Vagy én megyek.

Hajsiné Zsuzsánna nem szokott tréfálni, Gyurinak még az nap távozni kellett.

— Hát nem szabad nekem az én testvéremnek egy morzsát küldeni abból, amiből garmadát raktam össze? — így fakadt ki aztan az ura előtt. — Azt érdemtelmem én, hogy a te fajtáid ide veszik be magokat és lesik, mikor dülök ki? Nem apjuk, én nyugodtan akarok élni.

De ettől a pillanattól nagyon is sokat nyughatatlankodott és panaszkodott, hogy beteges. Hajsiné Márton egy párszor előhozta Gyurit, de Zsuzsánna kimondta, hogy nem fogja megtűrni maga közelében. Főfájás, hasogatás kinozta. Rossz álmok gyötörték. Végre is még egyszer látni akarta Trézsit, a ki el is jött, s két hetet töltött nénjénél.

Ekkor egész télen Hajsinének csodálatos álmai voltak, melyekből senki sem tudott jót jövendölni.

— Apjuk, megcsinálom a végrendeletet.

Ezen aztán sokat disputáltak a hosszú téli esteken De utóljára is megcsinálták a végrendeletet.

Hajsiné Mártonné nyugodtabb lett, de sokat járt a templomba és sokat imádkozott.

— Zsuzsánna, — szólt egyszer mogorván Hajsiné Márton. Még sem vagyunk igazságosok. A testamentom terbeli a lelketem. Nekem is vannak atyafiai, edes testvérem. Gyurit meg is szerettem. A lett volna igazságos ha a Trézsi és az én bátyám gyerekei egyformán kapnak a vagyonból, nem mindent Trézsiék.

Az asszony hallgatott. Majd az éjjel gondolkozik még.

De az éjjel beleugrott a konok asszony a kutba, s csak holtan találtak rá.

Ha a parasztban folgerjed a vére iránti szeretet, meg tud vadulni tőle.

Kazár Emil.

lósággal fél, mikor vörös és zug benne a tűz. Maradjanak csak a régi szerint.

Különbön az esztendő felét künn töltötték a tanyán, kora tavasztól késő ősszig.

Évek múltán megint eljött egyszer a sógor, a jegyző. Két napot töltött a faluban valami hivatalos dologban. Zsuzsa alig beszélt vele, mert nem ért rá dolgától. Oda adta neki a kamara kulcsát, ott megtalál mindent, a mi kell. Volt is kiszáradt füstölt hus, avas szalonna, fekete kenyér s egy pár palaczk vinkó. Tessék úgy érezni magát, mintha otthon volna.

Hanem a sógor nagyon jó képet csinált mindenhez s mikor bucsuzott, így szólt az asszonyhoz:

— Mindenem áldás, gyarapodás van, a mihez te nyulsz kedves Zsuzsa. Nagy örömmel néztem és láttam mindent. Ugyan hogy győződ edes sógorasszony? Más-kor is eljövök én ide tanulni.

El is jött nem egyszer. Mindennel megelégedett, még a fukar szóval is. Hej, ha mindenki így értené az életet.

Othon pedig a jegyző azt mondta Gyuri fiának, a ki Debreczenben gazdaságot tanult, hogy fordítson hátat Debreczennek, bele se nézzen többé a könyvbe, irásba, hanem menjen tüstént Hajsiné Mártonékhoz, ott szeresheti meg magának bőségesen, a mire az életben csak szüksége lesz.

— Vége az uraságnak Gyuri, paraszt lesz belőled, érted. De soha meg ne haragítsd a bátyádat és nénédet. Tűrj mindent, rossz szót, rossz bánást, még a verést is. Majd hasznát veszed idővel.

A jegyző el is küldte fiát egy levéllel. Gazda akar lenni Gyuri, hát a legjobb iskolát választotta számára. Ne úgy tekintsek, hogy atyafi, hanem mint eselédet, a ki bizonyosan érdemes lesz a bizalomra. Egy megbízható eseléd pedig mindig ér valamit.

Hajsiné Mártonné görbe szemmel nézte a jövevényt.

— Jól van öcsém! ha dolgozni akarsz, hát találsz itt eleget. De semmi teketőriára ne számíts. Külön a számodra nem terítünk, külön ágyat se vetünk, s ha valamit akarunk, hát parancsoljuk.

Gyuri okos fiu volt. Lesz ő akár béres is, megérdemli a Hajsinéi vagyona. Kedvére tudott járni Hajsiné Mártonnak, engedelmeskedett az asszonynak. Pontosan és szerényen tett mindent. Látni lehetett, hogy beválik a gazdaságba, akármiylen szigorú is hozzá az asszony.

Hajsiné észrevette, hogy az ura hajlani kezd a fiu

Gróf Serényi Béla előterjeszti az alapszabályokat, a melyek felolvasatván, alapos vita után elfogadtattak.

Majd a választások ejtettek meg.

Megválasztottak és pedig: járási bizottsági társelnökök: Tornalivy járásban Tornalivy Zoltán, rimaszécsi járásban Marikovszky Géza, rimaszombati járásban Fáy Gyula, nagy-rözei járásban Mihalik Dezső, rozsnyói járásban Speezián Gusztáv. — Igazgató választmányi tagok: Putnoky Mór, gróf Andrassy Géza, Samarjay János, Hámos Árpád, Ruthényi Béla, Born-misza István, Szentmiklóssy István, Marton János, Kubinyi Géza, Hámos Zoltán, Okolicsányi Gáspár, Beilik Iván, Fáy István, Fáy Viktor, Moesz Miksa, Mariassy Andor, Idősb Hegyessy Sándor, Ebeczky Elek, Fekethe Nándor, Szentiványi Árpád, Walsér Gyula, Repeczky András, Latinák Frigyes, Molnár József, Maurer Arthur, Szabó László, Basilidesz János, Madarassy Gyula, Tornalivy Árpád, Hodinka Mihály, Fáy László, Szontagh Andor, Szelezky Zoltán, Nyáry Sándor, Sárközy Gyula, Hevessy Bertalan, Kubinyi Aladár, Hanvay Zoltán, Vajda Ferdinand, Mariassy Géza.

Gróf Serényi Béla kifejti ezután nagy részletezéssel, miszerint a gazdasági egyesület hivatalos karektert nyert akkor, midőn a megyei gazdasági bizottság teendőit is gyakorolja, hogy ezáltal erőben és befolyásban óriási sokat nyert és e tekintetben az ország első vármegyéi közé jutott megyénk, a hol az első közt vitetett ez keresztül. Az erre vonatkozó szabályrendelet, valamint az országos gazdasági egyesület alapszabálya függeléké leendő a megyei gazdasági egyesület alapszabályainak.

A közgyűlés még több nagyérdemű kérdést vitatott meg a tagok élénk részvétele mellett, mire gróf Serényi Béla szép beszéd kíséretében zugó éljenek közt zárta be a közgyűlést.

Hirek és vegyesek.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 26-án közgyűlést tartott Szabó György polgármester elnöklése alatt. Nevezetesebb tárgya volt a közgyűlésnek a bányászati és kohászati egyesület ez évi közgyűlése, melyet városunkban fognak megtartani. Ez ügyben Scholez ügyvivő alelnök megkereste a várost, hogy a közgyűlés alkalmas napját s a kirándulások stb. programját állapítsa meg. A közgyűlés f. év szeptember hó 11—12-ikét véli legalkalmasabbnak s ezt közli az ügyvivő alelnökkel, egyszerűsített elhatározta, hogy a megyei bányászati és vasgyári tisztviselők előkelőinek bevonásával nagy rendező-bizottságot alakít, melynek helybeli tagjait a városi tanács fogja a részvételre felszólítani. — Tárgyalták még a helybeli kereskedő ifjak egyesületének kérvénye kapcsán a Széchenyi-kertben épült fedett tánczterület használati díjának tervezetét, s hosszúságos vita és szavazás után elfogadták a tanács javaslatát. E szerint a helyiség a rendőrkapitányi hivatal felügyelete alatt áll, s minden mulatság után 10 frt díj fizetendő, szintársulatók vagy műkedvelők előadások után esténként 2 frt, bankettek vagy egyéb előre meghatározott díj mellett való nagy társas összejövetelek és ünnepélyek után szintén 10 frt használati díj fizetendő. Végül bejelentette a polgármester, hogy vármegyénk főispánjának vezetése mellett a vallás- és közoktatási miniszterhez elemi és polgári iskoláink államosítása ügyében egy deputáció megy, melynek tagjait a képviselőtestület részéről Molnár Józsefet és Marton Jánost küldték ki. Józsa Antal kir. tanfelügyelő, Kubinyi Andor orsz. képviselő, Szabó György polgármester és Nagy Ferencz főjegyző lesznek meg a küldöttség tagjai.

A koronaőr Rimaszombatban. Radvánszky Béla báró koronaőr a mult szombaton városunkban időzött abból a czélból, hogy a helybeli gimnasiai tanári testületével értekezék Kálmán fiának vizsgája ügyében, aki a gimnasiaumnak magántanulója Valóban szép jele a kegyeletnek és visszaemlékezésnek egy excellentiás úrtól már maga az is, hogy fiának középiskolai kiképeztetését ugyanabban az intézetben kezdi meg, amelynek ez előtt 35 évvel ő maga is kitűnő növendéke volt. Az a nyájas és előkelő figyelem pedig már egyenesen igazi nagy urinós és finom lelkületre valló szeretetreméltóság, hogy régi tanárait: Bakcsay Istvánt és Fábry Jánost valahányszor csak városunkban időzik, mindig külön is meglátogatja e magas állású főúr és szeretetreméltó közvetlenséggel s a tudományok iránti meleg érdeklődéssel és készütséggel eseev el velük egy-egy félóraeszkát. Így tett ez alkalommal is. Ezen kívül a két öreg tanár mellett meglátogatta még Bodor igazgatót és Zachar Gusztávot is, akik fiának az I-ső osztályból teendő magánvizsgáján szerepelni fognak. Később a szabadkai mentelepén Podmaniczky Béla bárónál tett látogatást, azután pedig ebédre Józsa Antal kir. tanfelügyelő családjának volt szívesen látott vendége. Jó délután volt az idő, mikor kocsin hazahajtatott borsodmegyei birtokára Sajó-Kazára.

Megbizás. Vármegyénk főispánja: Hámos László, a megye közkedvelt és ritka népszerű tiszti főorvosának dr. Szabó Samunak sajnálatos betegsége folytán a tiszti főorvosi teendők ideiglenes ellátásával Dr. Löcherer Tamást, a kórház kiváló és széptehetségű igazgató-főorvosát bízta meg.

Egy tanító kitüntetése. Lázár Gábor vernári gör. katolikus tanítónak — aki 40 évi működése alatt a magyar nyelv terjesztése érdekében kiváló buzgalmat fejtett ki — Ó Felsége a Király a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. Az érdemkereszt ünnepélyes átnyújtása folyó hó 31-én fog Vernáron végbemenni. Az ünnepélyen Hámos László főispán ur is jelen lesz. A rendezőség az idő rövidsége miatt külön meghívókat nem bocsáthat ki, de szívesen lát s ily módon hív meg mindenkit, aki a népvételek ügyében egyik apostolának ezen ünnepeltetésén részt venni óhajt.

Kinevezés. Vozáry Béla besztarcebányai pénzügyi fogalmazó gyakornokot a m. kir. pénzügyminiszter a besztarcebányai pénzügyigazgatóságához fogalmazóvá nevezte ki.

Nagyszerű nemes tett. A mai vallástalan korszakban valóban ritka szép, örök emlékezetre méltó eseményre határozta el magát Nyustyan Kubinyi Kálmán római katolikus vallású, igazi „nemes“ szívű földbirtó-

kos. Nevezetesen folyó május hó 22-ikén 2000 forintos örök alapítványt tett le azon kifejezett czélból, hogy ennek évi kamatával a nyustyai ág. hitv. ev. egyházközség szegényei részéről a papi- és tanítói stóla-járandóságot örökre megváltsa. Hogy áldásában mily nagy horderejű s magasatos az alapítványtevő nemes urnak ezen dícséretre nem szoruló áldozatkész tette, azt kellőképp csak az tudja méltányolni, aki a helyi vallás erkölcsi társadalmi viszonyokat jól ismeri, s a ki az újabb, felekezetenküliség lehetőségét szentesítő hazai törvényeknek könnyen bekövetkezőt egyház-, vallás-, sőt hazaelenes szomorú kinövéseit már előre látja aggódo lelkében. — E bekövetkező pusztító vesz ellen védekezni, az élő-ható hitet nevelni: a mai társadalom jobb, fenköltöbb gondolkodású osztályainak jövendő legszebb feladatát fogja képezni. Ezt igazolja a nemes adományozó ur alapító levelének maradandó beesű tartalma, e czélra szóló ragyogó példaként tündöklő áldozathozatala! — A nyustyai ev. egyházközség május hó 27-én, áldozástörtétként fogja nagy jöltevéje előtt hálás köszönetét ünnepélyesen kifejezni; ám az egész közvélemény is szívesen emelhet kalapot ilyen ember előtt. Azért is, mint e téren első az uttörő nagyok és nemesek között, — legyen az ő bőkezű adományával e helyütt is üdvözölve tőlünk s Istentől pedig örökké áldva!

Halálozás. Városunk egyik kiterjedt s tiszteletreméltó családjának a feje hunyt el vasárnap hajnalban. *Osvald Sámuel*, a 82 éves agg polgár hosszas szenvedés után örök álomra hunyta le szeméit. A nagy családon kívül széleskörű rokonság gyászolja az elhunytat, kinek temetése folyó hó 24-én nagyszámu ismerős és rokon részvétel mellett ment végbe. A család a gyászszertől a következő jelentést adta ki: „Tóth Pálné szül. Osvald Apollónia férjével, — Osvald Lajos és neje Janák Zsófia, gyermekeik: Camilla, Erzsébet és Lajos. — Osvald Frigyes és neje Záborszky Ilona, gyermekeik: Ilona és Jolán. — Osvald Mariska, — Szalvetter Nándor és gyermekei: Nelli, Dezső és Lenke megtört szívvel jelentik a többi rokon nevében is szeretett édes atyjuk, apósuk, nagyatyjok, illetve rokonuk Osvald Sámuelnek folyó május hó 23-án hajnali 3 órakor, hosszas szenvedés után, életének 82-ik évében történt gyászos elhunytát. — A drága halott hült teteméi folyó május hó 24-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szentmise-áldozat folyó május 25-én, délelőtt 8 órakor fog a rimaszombati róm. kath. templomn az egek urának bemutatni. Béke poraira, áldás emlékére! Rimaszombat, 1897. évi május hó 22-én.“

Majálisból juniális. Az egyesült prot. főgimnázium szokásos tavaszi mulatsága a kedvezőtlen idő folytán június 4-ére halasztott el. Lelkes ifjaink mindent elkövetnek, hogy a „majális“ előzőknél is fényesebben sikerüljön, s szövetkezve a leányiskola növendékeivel, a „Szabadkai erdő“-ben kívánják bemutatni háláadó áldozatukat Terpsichore istennőnek. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a Széchenyi-kert új fedett tánczterületében fog megtartani. Az ifjaink ügybuzgalma folytán sikerültnek ígérkező „majális“-ra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Postai főhivatalnok időzött e napokban városunkban, *Erdélyi J.* kassai postaigazgatósági titkár ugyanis az egy év előtt Dobsinán történt 3000 frtos postassikkasztás ügyében a végtárgyalásra ide érkezett, s azon a kinstár képviseletében meg is jelent. F. hó 26-ikán elutazott.

Uj sodronypálya. A Sztraczenától Dobsináig vezetett új sodronypálya műtanrendőri bejárása f. hó 23-án ment végbe *Uhlarik B.* vasuti és hajózási főfelügyelő, *Bornemisza László* alispán, *Lukács Géza* főjegyző és *Mariássy Barna* főszolgabíró, *Szontagh Béla* dobsinai polgármester vezetése alatt levő bizottság jelenlétében. A bizottságban részt vettek: *Dr. Mencsik* min. osztálytanácsos, *Kádár Gusztáv* műszaki tanácsos, *Kussevits* Tivadar vasuti főmérnök, *Rév Ödön* rozsnyói vasuti osztálymérnök, *Bodor Ármán* kir. mérnök, *Mihalik Dezső*, *Széder* vasgyári igazgató stb. A bizottság reggel 8 órakor a dobsinai pályaháznál gyülekezett s innen a 14 kilométer hosszú pályát bejárta. Megvizsgálta a két végű és az elágazásoknál levő két közbeeső állomást; az egész művet üzemképesnek találta s a bizottság vezetője a megnyitási engedélyt a kereskedelmi miniszter felhatalmazása folytán ott nyomban megadta. Az új pályán a vasérbányákból az érczet és a sztraczenai kohó nyers vasat szállítja. A bejárás után Dobsinán d. u. nagy banket volt, melyen Dobsina város képviselőtestületéből is részt vettek néhányan s egymást érték a lelkes pohárköszöntők.

Juniális. A rimaszombati polgári olvasóköri június 7-én — pünkösd hétfőn — a Széchenyi-kertben tavaszi mulatságot rendez 40 kros belépti-díj mellett. A polgári olvasóköri mulatságai rendszeren jól sikerülnek anyagi és erkölcsi tekintetben; bizonyára ennek a mulatságnak is lesz szép közönsége.

„Fehér-Kereszt“ igazgatósága folyó hó 20-ikán délelőtt tartotta igazgatósági ülését, *Hámos László* főispán és *Bornemisza László* elnök elnöklése alatt. Az ülésben *Hámos László* főispán ányújtotta a kitüntető okiratokat *Stefánia* főhercegnő, az özv. trónörökös részéről *Kern Adolfné* urnőnek, *Dr. Szeless Ödön* és *Eperjessy József* urnaknak és kérte őket, hogy az eddigi buzgalommal szenteljék erőiket továbbra is a közügyek érdekében önzetlenül kifejtett lelkesedéssel az emberbaráti nemes intézmények fejlesztésére, mire jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott a főhercegnőnek a kitüntetésekért. Az igazgatóság elhatározta, miszerint a közgyűlést június hó 15-én tartja, a mely napon egyuttal egy nyári mulatságot is fog tartani a Széchenyi-kertben, a mikor a város ünnepélyesen fogja megnyitni a fedett tánczterületet. Főispán indítványára kiküldetett egy bizottság, hogy a „Fehér-Kereszt“ gyermekmenhely javára állandó helyiséget keressen. A bizottság *Bornemisza László* vezetésével, *Szabó György* polgármester, *Kern Adolfné*, *Vozáry Györgyné*, *Fülöp Béné* és *Dr. Szeless Ödön* tagokból, eljárás tisztbe és a legalkalmasabbnak találta a volt faragászati iskolát, és mint halljuk a város teljesen ingyen fogja a nemes szent czélra azt az épületet átengedni a „Fehér-Kereszt“ gömörmezei fiókjának, a mely a rima-

szombati nőegylettel együtt fogja abban a gyermekmenhelyet sürgősen berendezni és így városunk egy új emberbaráti intézménnyel lesz gazdagabb. Ezen nemes ügy iránt óriási érdeklődés jelentkezik minden oldalról és hihető, hogy nagyobb alapítványokkal is fogják a működést a nemes lelkek, kiknek anyagi helyzete kedvező, gazdagítani.

Az idei nagy tornaversenyek egyike Keeskeméten lesz június 19-én; ide mennek a besztarcebányai tankerületi főigazgatóság fenhatósága alá tartozó gimnáziumok növendékei. A rozsnyói és rimaszombati főgimnázium növendékei már nagyban készülnek a versenyre. A mieink — *Michnay Gyula* jeles tornatanár vezetése alatt — 40-en vesznek részt az ünnepélyen.

Kuglizó-megnyitás. Rimabányán — az ottani állomáson — 23-ikán, vasárnap volt az új tekepálya ünnepélyes megnyitása, s ez alkalomból szép társaság volt *Lintner Géza* állomási főnöknek és nejeének szívesen látott vendége. Városunkból is többen vettek részt és pompásan mulattak virradtig. A vendégsereg a ritka figyelmes háziasszonyt és a háziurat, kik a rimabányai és vidéki közönség szórakozásáról ilyképp godoskodnak, lelkes ovációkkal ünnepelte.

Mulatság. A fehér-kereszt egyesület a nőegylettel karöltve f. évi június 15-én Rimaszombatban a Széchenyi kertben fényes ünnepélyekkel egybekötött tánczvigalmat rendez. Az érdeklődés minden oldalról a legélénkebb és a nyári évadnak ez a mulatság kiemelkedő pontja leendő.

Megnyitás. A Három Rózsa szálloda fedett udvari helyiségét f. hó 23-án ünnepélyesen megnyitotta *Gömöri Ede* s átadta a közönség használatára. A megnyitást a délelőtti órákban vig muzikaszó mellett ment végbe s a pompás, zamatos sört élvező közönséget igazán gyönyörködtették az előadott szép darabok, melyeket a magyar zenevilág egyik kiváló és régóta ismert zseniális alakja, báró *Vay Lénárt* vezetett csupa szórakozásból és kedvtelésből. A hálás publikum lelkes tapsviharral fejezte ki elragadtatását a hegedű felkent mestere előtt.

Felhőszakadás. Óriási felhőszakadás vonult el f. hó 24-ikén városunk felett. Délután 2 óra tájban nagy dörgés és villámlás kíséretében olyan záporos esett, hogy a temető mellett folydogáló kis patak egészen megáradt, s bámulatos gyorsasággal kiöntött. A nagy vízmennyiség elárasztotta az egész vasuti pályatestet, mely az órházig és a pályaház környékén ugyszólván víz alatt állott. A vasuti munkás személyzetnek ugyancsak sok dolgot adott, míg a tömérdek iszaptól a pályatestet megtisztították.

A betörő kitorése. A takarékpénztári kassza-furási kísérletért elfogott honi Affendakiszek egyike, a Fáraó ivadékból származott *Lakatos*, megúván a törvényszéki épület egyik szűk ezellájában való tartózkodást, szökési kísérletre adta a fejét és csak az *Isten őrözte*, hogy ügyesen kiesztelt terve nem sikerült. Hétfőn éjjel ugyanis a ezellában levő deszkafalról egy vaszöveget kitesztett s ezzel a primitív eszközzel egész hajnalig kitarotán véste az ablak vasrostélyá körüli falrészt még pedig oly sikerrel, hogy már csak alig pár téglát kellett volna kiemelnie s az ujra arany szabadság intett volna felé, mikor az ör észrevette, s jelentést tett a fogházfelügyelőnek, aki menten lefűleltette s a kir. ügyész rendeletére vasra verette s az ugynevezett fegyelmi zárkába esukatta. Most itt elmékedik szegény feje, hogy egyik kísérlete sem sikerült: se a betörés, se a kitorés. Amint különben halljuk, mind a két jeles firmát lefűnyképezték a napokban.

Szinészet. Mult *Szerdán* Kazaliczky „Garasos alispán“-ját játszotta *Kiss Pál* társulata. Berzsényi, Nagy *Linda* és *Szentmiklóssy* jól játszottak. — *Csütörtökön* a „Válás után“ című kiténő bohózat került színre meg lehetős jó előadásban; a szereplők legtöbbje megállta helyét. — *Szombaton* a „Madarász“-ban *Tomori Melisza* tetszett a kiszámu, de hálás közönségnek, mely sokszor megtapsolta az ügyes színésznőt. — *Vasárnap* Géczy népszínművét: a „Leszámolás“-t játszták szép közönség előtt. A „Gyimesi vadvirág“ jobb, becsesebb műve a szerzőnek; de ez is szép és bővelkedik a hatásos jelenetekben. A szereplők jól játsztak; ugy látszik, a népszínmű kultiválására alkalmasabb a társulat, mint az operette-ekre. — *Hétfőn* zónaelőadásban — már harmadszor — a „Gyimesi vadvirág“ telt ház előtt került színre. Igen intelligens közönség foglalt helyet a padokon, — persze gyermekek is voltak bőven, s ezek jóízűt csezagtak a Szilágyi és Borbély mókáinak. — *Kedden* az „Ideges nők“-et adták elő sikeresen. — *Szerdán* — ma — *Szudermann* „Otthon“-ja került színre. — Ugy halljuk, hogy új bérletet nyit az igazgató, s innen Rózsnyóra megy. — A hátralevő időt bizonyára felhasználja közönségünk a színházlátogatásra.

Összevissza. Az „Athenaeum Olvasótárában“, melyet már az egész országban mindenfelé olvasnak, most *Kazár Emil* jelent meg egyszerre két kötet apróság „Összevissza“ cím alatt. Ebben a két kötetben találjuk *Kazár Emil*nek legszebb tárca-czikkeit, melyek amily érdekesekek, ép oly tanulságosak is. *Kazár Emil*en kívül talán egyetlen író sem fordít annyit arra, hogy elbeszélései minden tekintetben korhűek legyenek és azokban a legesekélyebb anakronizmus se forduljon elő. — Persze előbb szereplőinek helyi viszonyaival és minden legapróbb körülményeivel tisztába kell jönnie és csakugyan meglátszik rajta, hogy *Kazár Emil* gondosan készül minden elbeszéléseire, minden mondókájára. Annyi bizonyos, hogy oly csudálat és emberismerettel és tárgyi ismerettel állig dolgozik író, mint *Kazár Emil*. Ebben az „Összevisszában“, mely csakugyan megfelel a nevének, az északi polustól a déli polusig, aztán keresztben, az egész világ minden tájékáról találkoznak vonatkozásokkal, érdekes leírásokkal. A magyar embert kitelepíti Amerikába és visszahozza, mint dús gazdag embert, majd elmondhatja vele gazdsága eredetét, az amerikai élet legapróbb részleteinek ismertetésével. A szemképrázatos változatoságot, mely persze maga is gyönyörködtet, csak fokozza az a derült kedély, az a jóízű humor, mely *Kazár Emil* minden tollvonását kíséri. Még a borongósabb rajzaira is kísért néha a humor melege és világossága. Egyes kötet ára 50 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Henneberg-selyem esakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik, fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zúriohben.** Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Dr. Siklóssy Gyula

egyetemi tanár lakását május elsejétől Budapesten Muzeum-körut 18-ik szám alól **József-körut 18. szám** alá tette át.

Bérbeadó gyógytár.

Rimaszombatban, a **Hamaliár-örökösök** tulajdonához tartozó **reáljogi gyógytárnak a felerésze házzal vagy a nélkül bérbe kiadó.** — Értekezhetni az özv. Liszka Józsefné urnó meghatalmazottjánál: **Hubay Miklós** ügyvédnél.

Eladó tűzifa.

A legjobb tüzelő anyag a fiatal eserfa, kinek ilyenre szüksége van: forduljon **Vozáry Samu** urhoz Rimaszombat, Tompa Mihály-uteza 28. sz., ki készséggel gondoskodik annak helybeszállításáról, a következő árak mellett:

- I. oszt. fiatal eserfa 22 frt.
- II. " " " 15 frt.

Társ kerestetik.

Susztek József mézárós-üzletéhez társat vagy társnőt keres néhány száz forinttal, vagy pedig az üzlet egészben — berendezéssel együtt — eladó. Ajánlatokat kér **Susztek József,** Rimaszombat.

Meghívó.

A **csizi jód-bróm forrás-fürdő** részvénytársaság **rendes közgyűlését** Csizben, az igazgatósági épület nagytermében f. évi **junius hó 8-ik napján** reggel 9 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívának.

A gyűlés tárgyai lesznek:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Az igazgatóságból és a felügyelő-bizottságból kilépő tagok helyeinek választás útján betöltése.
4. Indítványok.

Rimaszombat, 1897. május hó 18.

Az igazgatóság.

Birtokeladás, esetleg bérbeadás.

A néhai Flasko György **Feled-pál-falvai 169 kat. hold kiterjedésű birtoka** terméssel, a feledi uri **lakházzal,** nagy belsőség és gazdasági épületekkel szabad kézből **eladó,** esetleg **több évre haszonbérbe kiadó.**

Venni vagy bérleni szándékozók forduljanak a tulajdonos **özv. Flasko Györgyné** urnóhoz **Feleden.**

Pályázati hirdetmény.

1200. szám. — Lemondás folytán üresedésbe jött **Jénei körjegyzői állásra** ezennel pályázat nyitattik. A körjegyzőség Jéne székhelyvel, Jéne, Harmacz, Susa és Uraj községekből áll.

Ezen állás javadalmazása áll: 450 frt évi fizetés, 100 frt lakbérilletmény, 100 frt irodai, küldöncz és napi átalányból.

A választás Jénén, a kör székhelyén, a körjegyzői lakban folyó évi junius hó 14-ikén d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ának értelmében kellőképp felszerelt pályázati kérvényeiket bezárólag folyó évi **junius hó 13-ika déli 12 órájáig** hivatalomhoz annál inkább adják be, mivel a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Feled, 1897. május 19.

Dráskóczy, főszolgabíró.

Hirdetmény.

188. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. váltó törvényszék 1896. évi 61259. számú végzése következtében **Dr. Schwarz Lipót** által képviselt **Krausz Abrahám** javára **Blicz József** derencsenyi lakos ellen 200 frt s jár. erejéig 1896. évi szept. hó 25-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 380 frtra becsült szódavíz-készítő gépfelszereléssel, szódás üvegek, igásszekér, lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1465. 1897. sz. végzése folytán 200 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1894. évi július hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 61 frt 20 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Derencsenyben alperes lakásán leendő eszközökre **1897. évi május hó 28-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi május hó 10 én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Szeplő, májfoltok, sömör

eltávolítására. **aroz-, kezek vörössége ellen, pörsenések (vimmerli), atkák (mitesser),** s más bőrtisztálanságok elhárítására megszüntetésére, a bőr puhasága, finomságának emelésére az általánosán ösmert kitünő hatású **Dr. Spitzer-féle javított aroz-kézenőcs** használható csak eredménytel. Egy próba-tégely ára 40 kr.

Száj, fogak, foghús

ápolására, jókarban tartására a tudományos alapon összeállított **„Antiseptikus fogpor”** nagyszerű eredménnyel használható. Megszünteti a fogfájást, meggátolja, eltávolítja a fogakon lerakódó borképződést, antiseptikus tulajdonságánál fogva elejét veheti a szájban könnyen képződő erjedésnek, rothadásnak, savképzésnek. Előmozdítja a fogak épségben tartását, a szájnak kellemes üdöséget kölcsönöz. Egy doboz 35 kr.

Kitünő illatszerek

(Parfumeok) **Ilang-Ilang, Heliotrop, Ess-Bouquet, orgona** stb. csinos üvegekben 30, 50, 80 kr. 1, 2, 3 frtért minőség szerint:

Gyógyszertár, chem. laboratorium CSETNEKEN.

Hirdetmény.

62. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrocezi kir. járásbíró 1897. évi P. 246. számú végzése következtében **Dr. Vieszt Károly** ügyvéd által képviselt **Kovács Istvánné** szül. **Kusnyerik Rozália** javára **özv. id. Kusnyerik Jánosné** gyám. **ifj. Vieszt Gusztáv,** és **ifj. Vieszt Gusztávné** ellen 200 frt s jár. erejéig 1896. évi april. hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 934 frt 20 krra becsült házi butorok, pálinkafőző üst, mangorló, szövőszék, eke, borona, 2 drb. jármos ökor, két fatengelyű teherhordó szekér, 2 drb. fejős tehén, 2 drb. tarkaszörű 2 éves ökor tinó, 1 drb. szopós borjú, 11 drb. magyar juh, 5 drb. szopós bárány, 6 drb. sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagy-rocezi kir. járásbíró 256. 1897. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi január hó 21-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 61 frt 16 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-rocezen alperesek lakásaiban leendő eszközökre **1897-ik évi junius hó 2-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt N.-Röcezen, 1897. évi május hó 22-én.

Mihályek Mihály, kir. bir. kiküldött.

Árverési hirdetés.

A néh. **Hubay Miksa** hagyatéki tömegét képező szkarosi 6 és 70-ik s az alsó-falusi 32 és 81-ik sz. tjkben foglalt **ház, rét, szántó föld, erdő** s **legelőből** álló, mintegy **73 holdat tevő ingatlanság,** utóajánlat folytán, **f. évi junius hó 18-ik napjának d. e. 9 óráján,** a tornallyai kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen elfog adatni. Bánatpénz 400 frt o. é. Az ingatlanság, az utóajánlati 6008 frt 20 kr. o. é. alól el nem adatik. Az árverési feltételek, az árverező bíróságnál s lenti tömeggondnoknál megtekinthetők.

Rimaszombat, 1897. május 23.

Institórisz Endre,

hagyatéki gondnok.

Hirdetmény.

61. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrocezi kir. járásbíró 1897. évi P. 254. számú végzése következtében **Dr. Vieszt Károly** ügyvéd által képviselt **ifj. Vieszt Gusztávné** szül. **Kusnyerik Karolina** javára **özv. id. Kusnyerik Jánosné** gyám. **ifj. Vieszt Gusztáv** gyám. **Kovács Istvánné** ellen 200 frt s jár. erejéig 1896. évi aprilis hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 934 frt 20 krra becsült házi butorok, pálinkafőző üst, mangorló, szövőszék, eke, borona, 2 drb. jármos ökor, két drb. fatengelyű teherhordó szekér, 2 drb. fejős tehén, 2 drb. tarkaszörű 2 éves ökor tinó, 1 drb. idei szopós borjú, 11 drb. magyar juh, 5 drb. szopós bárány, 6 drb. sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nröcezi kir. járásbíró 254. 1897. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi január hó 21. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 61 frt 16 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-rocezen az alperesek lakásán leendő eszközökre **1897. évi junius hó 2-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt N Röcezen, 1897. évi május hó 22-én.

Mihályek Mihály, kir. bírósági kiküldött.

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

czipész üzlete

RIMASZOMBAT, Fötér, saját ház.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a **tavaszi idényre** óriási választéka érkezett meg raktáromra a **legkülönbébb divatos férfi-, női- és gyermeklábbeli**eknek, — melyek közül különös említést érdemelnek a nagy kedveltség- és elterjedettségnek örvendő **sárga-bőr, lack- és evelastingból készült**ek.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját műhelyemben készült,** — valamint **karlsbadi, bécsi és budapesti** mindenféle férfi-, női és gyermeklábbeliekből is.

Mérték szerinti rendelések — kívánság szerint — pontosan, a legjobb anyagból, **jutányos áron** műhelyemben — egy kitünő szabász felügyelete mellett — készíttetnek.

Ezek szerint azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vásárlóimat akár kész áruimmal, akár pedig megrendeléseikkel gyorsan, megelégedésre és jutányosan kielégíthetem.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba, ajánlva, maradtam

Rimaszombat, 1897. márczius hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

Hirdetmény.

392. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbíró 3127/895. a rimaszécsi kir. járásbíró 2955. és 2944/895. a miskolczi kir. törvényszéknek 8541. a rimaszécsi kir. járásbíró 2801. a rimaszombati járásbíró 4352. és a rimaszécsi járásbíró 4325. számú végzésekkel: **Gescheit Herman, Vojtko János, Csótó Lajos és társa, Gescheit Herman, Bodrogközy Lajos, és Róth Géza** javára 118 frt 30 kr tőke, 300 frt, 200 frt, 26 frt 46 kr, 20 frt, 21 frt 52 kr. és 41 frt 07 kr. tőke és járuléka, **ifju Lukács János** ellen lefoglalt, és összesen 1754 forintra becsült malacok, szezskavágó, szórórosta, igásszekér, hordók, géprészek, ócskavasak, hámok, zab, köszén, gépszijak, kötelek, óprészek, butorok, gőzmozgonyok, malomkövek, fecskendők, szalmazórészek, kendertörő vashenger, fenyőfagerendák, és téglából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 3333. 3999. 4414/896. 97. sz. végzése folytán, 118 frt 30 kr, 300 frt, 200 frt, 26 frt 46 kr, 20 frt, 21 frt 52 kr. és 41 frt 07 kr. tőke, ugy az ezen tőkék után esedékes kamatok és eddigi 18 frt, 56 frt 60 kr, 50 frt 34 kr, 21 frt 53 kr, 16 frt 23 kr, és 17 frt 23 krtban megállapított, és az ez után felmerülő költségek erejéig Radnóton, alperes lakásán, és a helyszínen leendő eszközökre **1897. évi junius hó 3-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Rimaszécs, 1897. évi május hó 12.

Kovács Géza, jbrósági vjhajtó.